

Warszawa, 28. 12. 2010

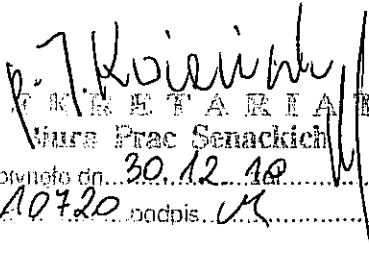
MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 29. XII. 10

nr. 6995 podpis

BON-VI-0702-4-2-MW/10

GABINET MARSZAŁKA SENATU
Biuro Prac Senackich
wpłynęło dn. 30. 12. 10
nr. 10720 podpis

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na przysłane przy piśmie z dnia 03 grudnia 2010 r. (znak: BPS/DSK-043-3166/10) oświadczenie senatorskie Pana Eryka Smulewicza, złożone podczas 66. posiedzenia Senatu RP, w sprawie wskazania programów pomocowych, do których mogą aplikować organizacje pozarządowe, realizujące projekty na rzecz osób niewidomych i niedowidzących, uprzejmie wyjaśniam:

Organizacje pozarządowe, działające na rzecz i w środowisku osób niepełnosprawnych, w tym również na rzecz osób niewidomych i niedowidzących, pełnią niezaprzeczalnie bardzo istotną rolę wspierającą zarówno osoby niepełnosprawne, jak i ich rodziny i opiekunów. Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe są ważne nie tylko z punktu widzenia osoby niepełnosprawnej i jej bliskich ale również dla administracji publicznej, realizującej zadania w obszarze niepełnosprawności. Po zmianie ustroju administracyjnego kraju pojawiały się stopniowo – dzięki odpowiednim zmianom przepisów - coraz szersze i konkretniejsze możliwości współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych pomiędzy administracją publiczną, a organizacjami pozarządowymi, w tym również na rzecz osób niewidomych i niedowidzących.

W związku z nowelizacją przepisu art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r.. Nr 214, poz. 1407, z późn. zm.) została wprowadzona możliwość zlecania zadań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych fundacjom i organizacjom pozarządowym, w tym również przez samorząd powiatu i województwa.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. nr 29, poz. 172), które weszło w życie w lipcu 2008 r. określiło wyłącznie zakres zadań, które mogą być zlecane na podstawie art. 36 o rehabilitacji (...) ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w/w organizacjom.

Do zlecania zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, finansowanych ze środków PFRON na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy o rehabilitacji (...) stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).

Co do zasady – zgodnie z ideą subsydiarności - na poziomie centralnym (Biuro Funduszu) realizowane powinny być zadania o charakterze ogólnopolskim i ponadregionalnym, na szczeblu wojewódzkim zadania o charakterze regionalnym, a na szczeblu powiatowym o charakterze ponadgminnym (lokalnym). Zatem organizacje pozarządowe i fundacje mogą aplikować o środki PFRON również w powiatach i województwach, w zależności od charakteru realizowanych zadań (a nie od siedziby organizacji czy jej struktury). Środki finansowe na poziomie regionalnym i lokalnym są przekazywane - podobnie jak na inne zadania ustawowe - na podstawie algorytmu, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 88, poz. 808). Wielkość tych środków określana jest corocznie przez Parlament RP w ustawie budżetowej na dany rok. Ich sposób wydatkowania – szczególnie w odniesieniu do środków, które pozostają po zapewnieniu zgodnego z przepisami dofinansowania warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej – zależy wyłącznie od uchwał podjętych przez uprawnione do tego organy w samorządach. Terminy wypłat przez PFRON poszczególnych transz środków finansowych zależą od samorządów, gdyż odbywają się na wniosek władz samorządowych.

Rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych w samorządach jest bez wątpienia lepsze, a realizacja konkretnych zadań może się wpisać w powiatowe lub wojewódzkie programy działań na rzecz osób niepełnosprawnych - zgodnie z *powiatowymi strategiami rozwiązywania problemów społecznych* lub *wojewódzkimi programami dotyczącymi wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu*. Należy jednak zauważyć, że środki PFRON są środkami wspierającymi

działania samorządu w zakresie lokalnej i regionalnej polityki odnośnie do rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

Niezależnie od powyższego, w okresie wdrażania się samorządów do nowych rozwiązań prawnych, organizacje kontynuujące realizację zadań ciągłych o charakterze lokalnym, polegających na prowadzeniu specjalistycznych placówek, mogły przystępować z w/w zdaniami do konkursów ogłaszanych bezpośrednio przez PFRON.

Należy pamiętać, że udzielenie wsparcia ze środków publicznych musi być poprzedzone rzetelną weryfikacją złożonych wniosków właśnie ze względu na charakter tych środków. Instytucja przyznająca wsparcie musi mieć pewność, że zadania zostały właściwie zaplanowane a wnioskodawca gwarantuje ich właściwą i efektywną realizację. Taką pewność zlecający może uzyskać analizując złożony wniosek.

Realizowany w PFRON ekspercki system oceny wniosków eliminuje przypadkowość rozstrzygnięć i pozwala na dofinansowanie dobrze przygotowanych projektów. Użyteczność społeczna planowanych przedsięwzięć nie może stanowić jedyne i wyłączonego uzasadnienia dla wydatkowania środków publicznych. Brak pozytywnego rozpatrzenia wniosku organizacji na poziomie centrali PFRON nie zamyka jednak drogi organizacji do ubiegania się o środki na poziomie samorządowym.

Poza tymi źródłami finansowania organizacje pozarządowe realizujące projekty na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym również na rzecz osób niewidomych i niedowidzących, mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Wsparcie działalności organizacji pozarządowych odbywa się głównie poprzez organizowane konkursy, w których składane projekty oceniane są przez niezależnych ekspertów. Tryb konkursowy przy wyborze projektów gwarantuje wszystkim wnioskodawcom równy dostęp do ubiegania się o środki publiczne oraz zwiększa racjonalność i efektywność wydatkowania środków publicznych, choć jednocześnie dla części organizacji może oznaczać ryzyko braku wsparcia niektórych projektów.

W ramach Poddziałania 1.3.6 PO KL, którego beneficjentem systemowym jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, realizowane są projekty kierowane do różnych grup osób niepełnosprawnych, m. in. osób niewidomych.

Jednym z projektów będących w trakcie realizacji jest „Wsparcie osób niewidomych na rynku pracy II”. Projekt realizowany jest w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi: Polskim Związkiem Niewidomych w Warszawie oraz Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi w Laskach. Projekt ma zasięg ponadregionalny. Ma na celu

wspieranie osób niewidomych w wejściu i powrocie na rynek pracy lub kontynuowanie nauki. W projekcie przewiduje się rozwijanie, podtrzymywanie i przywracanie aktywności społeczno-zawodowej osób niewidomych poprzez zapewnienie im kompleksowego, profesjonalnego wsparcia specjalistycznego, szkoleniowego i doradczego. W projekcie tym przewidziane są różne działania, tj.: opracowanie indywidualnej diagnozy, poradnictwo indywidualne, w tym poradnictwo zawodowe oraz opracowanie indywidualnego planu działań, opracowanie indywidualnej ścieżki zawodowej, warsztaty aktywizacji zawodowej, konsultacje lub warsztaty z zakresu rehabilitacji społecznej, staże rehabilitacyjne, szkolenia zawodowe. W ramach projektu planuje się także objęcie wsparciem rodzin, opiekunów i osób z otoczenia osób niewidomych.

Jednocześnie pragnę zauważyć, że osoby niepełnosprawne, w tym osoby niewidome i niedowidzące, mogą zostać objęte wsparciem również w ramach projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe w kompetencji regionalnym (przede wszystkim w ramach Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* oraz Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej*). W obecnym okresie programowania osoby niepełnosprawne stanowią grupę docelową wśród osób, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Osoby niepełnosprawne mogą i są beneficjentami projektów kierowanych do innych grup docelowych, np. osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży do 25 roku życia, kobiet powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy, jak również osób w tzw. wieku niemobilnym, tj. tych które ukończyły 45 rok życia. Jest to zgodne z koncepcją *disability mainstreaming*, oznaczającą zintegrowane podejście do niepełnosprawności i polegającą na włączaniu rozwiązań dotyczących osób niepełnosprawnych we wszystkie działania w trakcie realizacji projektu.

Ponadto, organizacja pozarządowa - o ile spełnia warunki określone w *rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2002 r. Nr 96, poz. 861, z późn. zm.) może uzyskać dofinansowanie ze środków PFRON, organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych (np. niewidomych lub niedowidzących).

Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli: prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat

przed dniem złożenia wniosku, udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania, udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

Wniosek o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON - zgodnie z § 10 ust. 2 ww. rozporządzenia - składa się do powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych objętych wnioskiem o dofinansowanie. Ponadto należy mieć na uwadze, że zgodnie z § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON składa się w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60 % kosztów przedsięwzięcia (§ 13 ust. 1 ww. rozporządzenia). Przy dokonywaniu oceny czy wnioskowane przedsięwzięcie mieści się w danym zadaniu należy kierować się przede wszystkim zapisem art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2010 r., Nr 214, poz. 1407, z późn. zm.). Dane przedsięwzięcie może mieć na celu sport, kulturę, rekreację i turystykę dla osób niepełnosprawnych, przy czym może ono obejmować wszystkie dziedziny, niektóre z nich lub tylko jedną. Istotne jest, aby cel wnioskowanego przedsięwzięcia nie wykraczał poza ww. dziedziny.

Różnego typu instytucje: rządowe, samorządowe (regionalne i lokalne) oraz niepubliczne (np. niektóre fundacje), w miarę posiadanych funduszy i planowanych działań, ogłaszają konkursy na wspieranie projektów realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe. Informacje na ten temat podają na bieżąco na swoich stronach internetowych.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że możliwości realizacji różnorodnych działań na rzecz osób niepełnosprawnych, przy wsparciu ze środków publicznych, są obecnie dla organizacji pozarządowych dość szerokie. Bariere dla tych możliwości stanowią może wysokość środków, jakie mogą być przeznaczane na wspieranie działalności organizacji.

2
p. p. *Wojciech*
MINISTER
z up. *Wojciech*
Czesława Ostrowska
PODSEKRETARZ STANU